

LIBERTATEA

Abonamentul:

Prețul foii „Libertatea” cu adăusele sale „Foaia Interesantă”, „Zăia de glume”, „Bobîrnaci” și broșurile „Spicuri Economice”, pe un an 10 cor. pe 1/2 an 5 cor. — Pentru economi: numai 6 cor. la an! „Lib.” cu „Foaia Int.” pt. economi 5 cor. pe an. Pentru America 3 dolari; — România 40 Lei.

Foaie națională politică.

o o o

Apare în fiecare JOI.

Insertiuni:

1 pag. 80 cor., 1/2 pag. 40 cor., 1/4 pag. 20 cor. etc. — La inserate ce se dau de mai multe-ori, să fac reduceri de tabl. Insertiunile ca și abonamentele, să plătesc înainte. — Manuscriptele nu să dau înapoi. —

NU VA FI „ÎMPĂCARE”.

— Apoi așa cum Tisza o vrea, să nici nu fie! —

— Episcopii, una cu tot poporul! —

Săptămîna trecută comisia încredințată de comitetul național, ca să cerce o nouă înțelegere cu Tisza, dacă e ca acela să facă de fapt o „pace” cu Românii, și nu să joacă numai cu ei cu gîndul a-i trage pe sfoară, — a mai cercetat pe ministru în vre-o trei rînduri și a desbătut cu el a năunțele ce erau încă nelămurite și i-a arătat, că numai cu cel de îngăduințe în mână, comisia ar putea sta naintea comitetului național și acesta naintea Conferenței naționale, — și, să spune că Tisza n'a voit să meargă mai departe în îngăduințele ce ar fi a se face poporului român din țară, întru libera lui dezvoltare ca popor românesc! Așa apoi nu e nădejde ca întreagă lunga tîrguială să se sfîrșească cu altceva, decît cu aceea, că — fiecare se întoarce la ale sale: Noi la munca și la lupta națională, încordată, dar sănătoasă și întăritoare, Tisza și ai sei, la meșteșugurile sale, de a iscodi mișelii politice prin Ieszenszky, și alții de acestia întru năcăgirea și nedreptățirea Românilor. Că la a-tă se pricepe și Ieszenszky fiul de suflet alui Tisza, dar încolo să vadă în viitor mai mult ca o palmă naintea nasului lor, acest dar se vede că nu-l au deloc!

Că acest sfîrșit îl vor avea prea lungile tîrgueli, ni-o proccesc deja unele foi din Pesta și o bănuim din cuvîntul pe care l'a rostit Preasfinția Sa Episcopul Dr. Miron E. Cristea dela Caransebes, cătră ministrul președinte Tisza Simbăta trecută, fiind de față toți Episcopii gr.-cat. și gr.-or., afară de Metropoliți. Ba se poate înțelege și din o declarație făcută de ministrul președinte Tisza în fața mai multor deputați de-ai partidului seu Duminecă sara la club.

Iacă citeva voci ce ne dau înțeles acest lucru „Budapești Hirlap”, foaie ce stă

aproape de Tisza, scrie în numărul seu de Duminecă:

„Acea comisie românească, care a luat parte slatornic la desbaterile cu ministrul președinte, a pus ieri, că „schimbul mai departe de păreri cu ministrul președinte, nu mai e delipsă... Lu crul stă tot acolo unde nainte cu două săptămîni, după cari nouă încercări. Dar, așa se vede nici acestea n'au dus înțelegerea la o deslegare bună și multe știri de azi spun, că înțelegerea nici nu se va putea înfăptui!”

Cîteva zile din săptămîna trecută au petrecut în Pesta și 5 Episcopi români, chemați, vădit de comisia din comitetul național, ca să audă și părerile lor asupra celor ce comitetul le cere dela guvern pe sama școalelor și bisericilor române, și ce făgăduște Tisza. Au fost episcopii gr.-cat Dr. Radu (Orade), Dr. Hossu (Gherla), Dr. Frențiu (Lugoj), apoi Episcopii gr.-or. Ignăție Papp (Arad), și Dr. Miron E. Cristea (Caransebes). Escelențiile lor Metropoliții, din pricina bătrînețelor, n'au putut osteni la Pesta, dar s'au înțeles înainte cu Episcopii lor, că ce vor zice și vor face, va fi bine zis și făcut și în numele lor. Esc. Sa Metrop. dela Blaj a trimis altfel în numele seu pe Ilustr. Sa canonicul Dr. Suci.

Episcopii aflători în Pesta, au ascultat și părerea fruntașilor naționali, s'au dus și în ministeriu și au desbătut lucrul cu ministrul de culte (peste școale și biserici), — și apoi Simbăta, nainte de a pleca fiecare spre scaunul seu, s'au dus toți 5 la ministrul președinte Tisza, și acolo, însărcinînd pe P. S. Sa Episcopul Caransebeșului Dr. Miron E. Cristea să grăiască în numele tuturor Episcopilor români, uniți și neuniți, Pr. Sf. Sa a zis ministrului Tisza cam următoarele:

„Mulțumesc Excelenței tale pentru osteneala și năzuința patriotică care te a îndemnat să cauți înțelegerea cu Românii.

„Deși calea spre înțelegere încă nu e netezită deplin, din amîndouă părțile, noi, episcopii, nădăjduim, că Excelența ta vei ști afla totuși cel puțin un modus vivendi (modru de împreună viețuire cit de cit ușor de purtat), care să asigure legăturile regulate, firești, între Români și Maghiari.

„Drept aceea noi Episcopii suntem aplicați să lucrăm cu toți împreună în scopul, ca pacea dorită de toți, să se înfăptuiască, dacă nu azi sau mâne, atunci cu alt privilegiu binevenit, alit pentru binele patriei, cit și al poporului românesc.”

Cu alte cuvinte, Preasfinția Sa, grăind în numele și după înaintea înțelegere cu frații sei în Christos episcopi uniți și neuniți, — după ce a cunoscut părerea ministrului de culte și a ministrului președinte și a comitetului național, își arată credința, că — pacea nu se va face azi, poate nici mâne. S'o nădăjduim — pe altă dată!

De ce? Hotărît că pentru cuvîntul, că au văzut și Preasfinții nostri Episcopi, că aceea ce ministrul Tisza cere Românilor, și ce le făgăduște în schimbul acelor cereți, pe tărîm cultural, bisericesc, național, cetățenesc, — e așa de puțin, așa de neînsemnat, încît nici ei, Episcopii, cari sunt cei mai pacinici oameni în mijlocul poporului nostru, — nu află că ar avea de ce se supăra, dacă de data asta nu va fi nimic de pace! Nu se vede părere de rău după ea, nici voința de a o primi ei, dacă conducătorii politici nu ar primi-o, — ci zic: Dee Dzeu mai bine altădată.

Iar ministrul Tisza s'a simțit îndemnat a grăi și el ceva taberei sale de mameluci din partidul „muncii”, întruniți Duminecă sara, la taifasuri:

„Din partea mea — a zis Tisza, — socot de încheiate pertractările urmate cu conducătorii români. Eu am desbătut cu acești domni până în amănunte întreg materialul și li-am arătat punctele până la cari sunt gata a lua în socoteală interesele (trebuințele) și cererile poporului român, în acel caz, dacă Românii se lapădă

de programul lor național și fără nici o rezervă (fără nici o codire) să pun pe punctul de vedere al statului maghiar unitar.

„Domnii cu cari am desbătut, au luat la cunoștință declarațiile mele, și mi-au făcut cunoscut, că acum vor grăbi și ei hotărîrea plenului (a întregului comitei).

Aud că comitetul național a fost conchemat pe 17 Febr. Acest dat trece de trecut, cu cîteva zile, acel hotar de timp, care eu aș dori să se țină, — dar astfel de mărunțisuri nu-s hotărîtoare în lucru.

La toată înțimplarea însă, am dat domnilor să înțeleagă, că acum aștept dela ei un da sau ba, hotărît, și că în tîrgueli mai departe, nu mă slobod cu ei.

„Indată ce domnii bărbați de încredere româniși vor fi dat răspunsul, indată aduc naintea dietei spre desbatere întreg materialul. Așa cred că forma cea mai potrivită va fi, că las să fiu întreat (înterpelat) de cineva, și atunci eu însumi voi cere, ca răspunsul meu să fie supus desbaterii dietei. Cu aceasta ajungem aceea, că se va desfășura o desbatere adîncită, pe larg, în dietă, mergînd până în amănunte, și țara va fi astfel pusă în cunoștința deplină a lucrului, despre pertractările și măsura făgăduințelor mele, — și va fi liberată de întortocherile gazetelor de împotrîvire.”

Precum vedem, domnul Tisza ne ia cam de sus Trufia lui nemeșască izbucnește și din aceste cuvinte. Parcă ar zice: Până aci și mai departe nu, Valahilor! Parcă ar vorbi cu niște domni ce i-au bătut mult și rugător la ușă, — pe cînd adevărul e chiar contrarul, că el i-a pofțit prin rînduri și rînduri de stafeti, să ostenească pân' la dînsul, că ar avea voe de ceva tîrgueli politice... Și — precum se va vedea mai jos, — cînd a fost respins și odată și de două ori de cei dinții chemați, el tot nu s'a dat napoi, ci i-a rugat de nou să între în desbateri cu el.

Ei bine, cînd așa stă lucrul, apoi tonul îngîmfat din declarația de mai sus alui Tisza, nu i se șede deloc. Face doar în fața găgăuților sei mameluci din munka-párt, dar încolo e — de ris.

Ziarul „Az Est“ de Marți, 10 Febr., are apoi un articol la loc de frunte, sub titlu: „*Pactul român zădărnicit*“. El spune printre altele:

„Comitetul național român își va ține în 17 Februar ședința sa aceea, care va hotărî de tot asupra sorții pactului.

„După știri primite din izvor vrednic de credință, se spune că în ședința comitetului se va hotărî cu unanimitate (cu toate glasurile), că *pactul (învoiala de pace) cu Tisza, pe lângă cererile și îngăduințele lui, nu se poate încheia!*“

După aceste voci, prinse și din tabăra guvernului, și din cea contrară lui, și din cea a fruntașilor noștri, — lucrul ni se pare deplin lămurit: Toată efortarea conducătorilor noștri, de a ajunge la stări de pace, cari, bine înțeles, au să aducă o astfel de ușurare în viața poporului, încît să fie vrednică, ca în schimb, să încete lupta dîrză politică contra asupritorilor din Pesta, — se încheie fără izbîndă, din lipse de dreaptă prețuire a însemnătății noastre din partea politicilor maghiari!

Ce va urma, vom arăta. Și până atunci, din nainte *ne bucurăm* de zădărnicierea unei păci, ce nu vrednicea numele de pace, ci pe cel de tragere pe sfoară!

Dragoș-ul cel de lume nouă al Ungurilor, își încheie vicleana încercare, tot așa de fără izbîndă, ca și Dragoșul lor dela 1848. Nici atunci n'au fost Români așa de găgăuți, de scurt văzători, ca să li-se poată suci capul cu una cu două, cu o vorbă dulce arpadină, — cu atît mai virtuos n'o să fie azi cînd har Domnului, au sporit în cunoașterea de oameni, — mai ales dacă acei oameni să numesc politici maghiari!..

Cine-a umblat după pace?

Pentruca poporul nostru să nu-și bănuiască pe conducătorii sei politici, că doară ei ar fi umblat pe la ușile ministrilor cercînd o „pace“ ceva cu el, ca — poate — în schimb să cîștige ei pentru sine oarecare bunuri, ceea-ce ar strica inima în poporul bun, — lăsăm se urmeze cele mai de jos, lucruri pe cari le scoate la iveală o foaie maghiară din Pesta „Az Est“ (dela 10 Febr. n.). Ea spune:

Tirguelile s'au început încă înainte de ce Tisza era ministru președinte. Tisza într'o zi a agrăit în dietă pe dl Dr. Mihali spunîndu-i că ar dori să aște unele altele privitor la plingerile Românilor și ar dori să vorbească asupra chipurilor cum s'ar putea îndupleca membri partidului național român la aceea, ca, lăsîndu-și la o parte pro-

gramul lor deosebit național, să se alăture la oarecare partid politic maghiar...

Di Dr. Mihali i-a răspuns, că nu se simte împuternicit la încercarea nici unui fel de pertractări de felul acesta că și în rîndul trecut, cînd a stat de vorbă despre treburi de acestea cu Khuen Hederváry. lucrul a fost primit cu neplăcere de Români. Ca să nu fie dat bănuelilor, el singur nu intră în nici un fel de desbateri de acestea.

Atunci Tisza a pofit la sine pe cinci politici români: Mihali, Vajda, St. C. Pop, Maniu și Brănișce. Aceștia i-au spus lui Tisza, că nici ei nu se simt împuterniciți a pertracta asupra acestor fel de lucruri, căci asupra aceluia e în drept a hotărî numai comitetul național!..

Și așa mai departe. Cu alte cuvinte: Tisza a fost de-adreptul respins de fruntașii români la înțelesurile apropiate făcute așa cam în ascuns. Și numai mai tîrziu au început a sta de vorbă cu el, după ce ei între ei fruntașii s'au asigurat, că nici unul nu va face nimic fără știrea soților sei și după ce au văzut că Tisza e cam silit a sta de vorbă cu Români.

Dacă dară pacea nu se va „face“, — noi prin aceea nu perdem nimic, căci nici nu i-am cerut lui Tisza nimic. El a umblat cu pălăria sa cu făgăduințe după noi, dar fiind că cele făgăduințe mai ales găoci goale, — ai noștri au tot dreptul a le respinge, ca pe un lucru nevrednic de primit din partea unui popor ca al nostru, care are drept la mult în această țară!

Ce nu dă el azi, va da mâine cu camete!

Săracule Ardeal!

— O nouă mărturisire alui Tisza. —

Fiindcă în săptămîna viitoare se desbate și primește noua lege de împărțire a cercurilor de alegere, — mai mulți deputați unguri aleși în Ardeal, au cerelat pe Tisza și i-au cerut lămuriri asupra împărțirii cercurilor de aici din Ardeal.

Tisza i a liniștit spunîndu-le, că în tot Ardealul, *aba 6 — zi șase* — sunt, din 65, acele cercuri în cari Români sunt așa de tari, încît nu o să poți scoate alt deputat, decît Român de al lor. Și mai sunt patru, în care încă s tari, dar în cari poate că tot vor putea fi cîștigați a alege om de-al lor (înțelege: aci, cu meșteșugul nostru de alegere, îi batem).

Asta-i o descoperire ce trebuie să ne încurajeză la „pace“ cu un om așa de „fain“, care așa și a știut croi cercurile din Ardeal, încît *abia în 6* să aibă și Români putere deplină! Vor mai fi alte 6—8 în Ungaria și Bănal, — și iacă vom putea avea și noi atîta deputați cîți — Sașii!..

Trăiască Tisza!, nu-i așa?

Marele cîștig.

Nu știm de ne vom alege și cu vre un cîștig material, real, din tirguelile de împăcare cu Tisza, — cu cîștiguri morale înse, cu cîștiguri sufletești, ne alegem negreșit încă cu *însemnate cîștiguri!*

După intrarea României în Bulgaria, liberul regat al fraților noștri a cîștigat o bucată de pămînt, prețioasă, nu-i vorbă, și ea, dar înzecit mai prețios a fost și e cîștigul moral, vaza, trecerea, însemnătatea ce a dobîndit-o România prin pășirea și ținuta sa, în ochii întregii lumi!

Noi Români din țările coroanei ungare, n'am cîștigat nici un pumn de țărînă, nici folos material de un bănuț, prin cîștigurile României, — totuși cine ar putea tăgădui, că și noi am cîștigat sufletește nespuse de mult, — căci și în noi s'au întărit neasămănat de mult sufletele, cîștigînd în mindria de Români și în încrederea în viitor! Azi și mai greu poate sfărîma ciocanul tirăniei politice ceva din stîncă oțelită a acestui suflet românesc!

Din tirguelile cu Tisza se poate că tot așa n'om cîștiga nimic material, — dar cine ar putea tăgădui, că sunt un cîștig din cele mai însemnate în fața lumii ce își are ochii ațîntiți asupra poporului român dela noi, următoarele fapte:

1. Archiereii români rugați de fruntașii naționali să ostenească la Pesta a se sfătui împreună asupra lucrului însemnat de care e vorba, — nu s'au codit nici o clipă a merge și a lua parte la sfat cu fruntașii partidului național român, ci s'au arătat chiar întru toate *de o părere cu aceia*, — pecetluind prin aceasta ca bine făcută și bine condusă politica lor! Acest lucru va trage mult în cumpănă naintea celor ce urmăresc mersul încercărilor de pace cu Români.

2. Archiereii noștri s'au dovedit și de data asta *mai presus de toate Români*, și numai apoi uniți ori neuniți! Ei nu au mers pe rînd la sfat cu comitetul național, nici s'au dus osebit la ministru. odată uniții, odată neuniții, *ci toți de-odată, alături*, ca frații, — și nu au grăit uniții osebit în numele bisericilor lor, neuniții osebit în al lor, ci au pus pe unul din ei să grăiască *în numele amînduor bisericilor surori românești!* — ceea-ce negreșit a tras mult în cumpănă în ochii ministrului președinte, — și trage în al tuturor politicilor maghiari!

Că văd acești politici toți, că, dacă la 1780 politica mare a putut sparge pe Români în două, iată că peste 230 de ani ei iar se regăsesc ca frați și merg alături unii de alții, ca frații cumînți, în lupta ce o duc pentru sfintele drepturi ale bisericilor și a neamului lor!

Rămîne acum ca comitetul național, mulțumindu-se și numai cu aceste cîștiguri morale, cari sunt foarte prețioase, — să se arate și el tot așa *una în simțiri*, și unanim, într'un glas, să respingă pacea-minciună, momirea cu sfărîmături, alui Tisza!

Și apoi, folosind prețiosul capital ce-l are azi din greu în sufletele întărite ale poporului român, cu ajutorul acestuia, să pună fundamente nouă luptei naționale și să o ducă cu tot mai multă bărbăție înainte!

Un alt cîștig.

— O măsăa trasă șovinismului! —

Un alt cîștig, foarte prețios, al pertractărilor fruntașilor noștri cu capul puterii de stat, o aflăm noi în următoarele două puncte:

1. Deși ordinașunea volnică alui Hyeronimi, care oprește orice lucrare a partidului național român, sub pedeapsă de temniță, — nu a fost scoasă dintre ordinașunile în ființă, — totuși ministrul președinte, și după el toate gazetele maghiare, s'au văzut silite a recunoaște, că ei stau de vorbă cu *comitetul conducător al aceluia partid!* Ba, precum vedeți, Tisza își așteaptă așazicînd judecata, dela hotărîrea pe care o va aduce acel Comitet național român, asupra încercărilor lui de împăcare, și îl lasă să și țină ședințele aci în Budapesta, sub ochii lui și a guvernului!

Așadar în acest punct înfrunța și volnicia puterii politice a guvernului, a fost înfrîntă!

2. În vorbirile sale, în dietă, în fol, și peste tot locul, Tisza, și cele mai multe foi după el, vorbesc azi tot de *Român*, de Români, nu de *Oláh Valah*, cum le plăcea până aci a ne numi, ba cum au poruncit să fim scriși în cărțile unguerești de școală și în statisticele oficiale făcute de stat. O plecare în fața dreptului nostru, de a fi și a ne numi *Români*, ca și frații noștri din România.

3. Dar mai ales însemnat al lăm noi lucrul următor, care îl ținem de o potrivă a trage cu o măsăa șovinismului maghiar: Și Tisza și alți politici unguri, zbierau peste hotară, am putea zice lătrau la lună, că statul acesta este *stat național maghiar!*, sau mai drep zis: *ar vrea să fie!*

Ca să poți însă pertracta cu Români, ca ei să se așeze pe legele meurile „legale“ de azi ale statului, e peste puțină să te apropie macar de ei cu vorba, că — și

recunoască că trăesc în statul național maghiar, căci atunci ar trebui să recunoască, că și ei sunt unguri. Cel dinții lucru dar, pe care Tisza a trebuit să-l facă, dacă era ca Românii să stee de vorbă cu el, a fost, ca să lapede de pe limba sa vorba asta, care și așa nu e decit o viziune, o inchipuire bolnavă ungurească, și să vorbească Românilor de ori ce, numai de stat național maghiar, nu!

Și Tisza și-a tras înții sieși, și cu el și altora, această măsea a șovinismului, și nu a vorbit și nu mai vorbește Românilor de statul național maghiar, ci le vorbește numai de *statul unitar-maghiar*, adecă: cel unul, nedespărțit.

Apoi da, despre acest stat ne poți vorbi. Il recunoaștem și noi. Doar și noi în acest stat trăim și dorim să trăim, și spre spargerea unității lui, nu năzuim, numai ca în el să trăim și noi bine, ca Români. Atunci el are și în noi cei mai credincioși și puternici apărători, — dovadă luptele eroilor nostri fii de sub steagurile armatei în alilea războaie.

Celții ce a spus Tisza în clubul munkapartist Dumineca trecută. El a zis:

„...ha a Románok nemzetiségi programjokról lemondanak és fönntartás nélkül az egységes magyar állam állásponjtjára helyezkednek...”

Ceea ce românește înseamnă: „...dacă Românii abzie de programul lor naționalist, și, fără rezervă, se pun pe punctul de vedere al statului unitar ungar...”

Apoi așa merge treaba. Așa să poate sta de vorbă. Dar cu vizionari, cari ne-ar cere să ne punem pe punctul de vedere al statului național maghiar unitar, — nu să găsemc Români cari să stee de povești.

Mai drăguț în tot lucrul e, că teribilul hirlap, cel mai gură mare, bălaurul ce vărsa foc peste tot lungul și latul țării asupra nemaghiarilor, visind a vedea în curind aici un stat de 30 milioane de Unguri (?!), „Budapesti Hirlap”, aducind vorbirea aceasta a lui Tisza, în părțile în cari el o filcua nici el nu mai grăește de „nemzeti állam”, ci tot numai de „magyar egységes állam”, de stat unitar (unul nedespărțit)

Pe rind trebuie să se scoată această măseauă a nebuniei din toate gurile patriotice, — și atunci ne putem împăca cu Ungurii.

Paragraful-clește.

Cea mai blăstămată apucătură a guvernului, pusă în noua lege de alegeri.

Dacă politici maghiari sunt isteți în ceva, apoi în găsirea mijloacelor de a chinu pe nemaghiari în cele politice, în asta sunt meșteri neîntrecuți. Tisza e Ilie-Prorocul unguresc în privința asta! Iți făcù lege nouă de vot, care îndo-

iește numărul alegătorilor din țară, dar prin împărțirea cercurilor îți știi face, ca Românii să peardă mai mult de jumătate din cercurile în cari până aci aveau majoritate, putere. Ne lasă 20—25 de cercuri. Dar și acelea numai până lui îi place! Cind vrea, țile poate zmulge și pe acelea. Căci a băgat în lege un paragraf, care este un adevăr clește al mișeliei, cu care poate strînge de gît cercurile ce nu-i sunt pe plac, cind are voie! Iacă ce drept își dă Tisza, sieși și tuturor guvernelor ce i-or urma:

Că de cutare cerc de alegere, cari comune să se fină, asta o statorește ministrul de interne prin ordinațiune (poruncă) ministerială.

Acum iaca ce va urma: Ai un cerc, zicem al Orăștiei, în care birui prin 120—150 de voturi. Cercul prea alege și trimite dietei deputați înflăcărați, cari îi fac guvernului zile amare prin înțuta lor cu fața sus.

Ce va face ministrul? Iți rupe două comune bune, din cele mai grele, și le împarte la cercul vecin al Devei ori al Hunedoarei, în mijlocul cărora ele și așa nu mai au putere hotărîtoare și la cari alegeri nici c'or merge, — și ția pus la pămînt cercul viteaz cel supăra! Sau dacă nu-ți ia din comunele bune, dar îți dă din cele contrare, de pildă îți trimite aci comuna Piski, — și tot așa te-a bătut.

E cu adevărat acest paragraf, un clește al tirăniei politice și al mișeliei celei mai revoltătoare.

E drept că zice, că astfel de schimbări au să fie înștiințate dietei, și numai după întărirea din partea ei, au putere. Dar asta e pentru guvern o jucărie. Avînd partid tare în dietă, acela îi primește schimbarea ori și cînd.

Acesta e Tisza! Aceasta e „pacea” pe care el o dorește și o și o pregătește popoarelor nemaghiare din țară!

Aci nu țirgueli de pace, ci numai altceva ajută!

Două corpuri nouă de armată.

Cerindu-se țarli recruți mai mulți se înmulțesc și corpurile de armată.

În 6 Februar a avut loc în Viena mare sfat al capilor armatei austrougare, sub președinția însuși Maestății Sale Împăratului. S'au luat în desbatere și s'au adus hotărîri privitor la mai multe treburi însemnate și grabnice pentru buna rînduire în armată, pentru desăvîrșirea și întărirea ei.

Cu o cale s'a hotărît, că, de vreme prin noua lege militară, ce să votează chiar în aceste zile dietele celor două jumătăți ale Împărăției, statul armatei va crește în chip sim-

țit față de cel de azi, — să se înmulțească și corpurile de armată, cu două corpuri nouă, față de cele de azi. Azi întreagă armata e împărțită în 15 corpuri, în frunte cu cite un Feldzeugmeister sau Feldmarschal, ca comandant de Corp, avînd sub sine două divizuni știind o divizie din 2 brigade, fiecare brigadă din 2 regimente de infanterie, afară de tunari, husari, honvezi, trupele tehnice, sanitare, etc. Că ce mult înșamnă un Corp de armată, putem înțelege dacă ținem samă de faptul, că de pildă Ardealul întreg, formează un singur corp de armată.

Pe viitor vor fi cu 2 mai multe aceste corpuri.

Pentru Monumentul Vlaicu,

am mai primit următoarele sume: Dela dl Aureliu S. Crăciun, înv. în Ferendia, 13 cor. 80 fil. adunate dela mai mulți buni Români din numita comună. Lista celor ce au dăruit, nu a ajuns încă la noi. Îndată ce o vom primi, o vom publica. Dela Matei Grecu, înv. pens. în Poșorta, 1 cor.; Teodosiu Negulescu Strei Ohaba, 50 fil., George Baciu Homorod, 50 fil., Ana Todoran Balomir, 50 fil., I. Dreghici, Eldv. Bos-Novî, 1 cor.; Aurel Jancu, agr. Făget, 50 fil., Ioan Damian, Budapesta, 2 cor.

Din Coșteiul-mare ni-s'au trimis prin econ. A. Stoicănescu 3 cor., ca parte din venitul frumoasei producții teatrale și concert dat acolo la Bobotează.

Pentru Fondul ziaristilor,

am mai primit următoarele sume:

Nic. Todor, Loco, 2 cor. Antoniu Minișan, Sîmniclăușul-mare, 1 cor. Teodosiu Negulescu, Streiu Ohaba 50 fil. Vasile Topain, Berechiu 1 cor., George Baciu, Homorod, 50 fil., Nicolae Macavei I. G. Farkasvölgy, 20 fil., Grigore Achimescu, Băile Erculane 30 fil., I. Dreghici, Bos. Novi 50 fil., Aurel Jancu, Făget, 50 fil., Ioan Damian, Bpesta, 2 cor., Aneta Josan, Nandru, 1 cor., Petru Bruzan, Ocoliușul-mic, 20 fil., Nicolae Fleșeriu, Seschiz, 60 fil., Andrei Vuici, Șag, 1 cor., Ilie Mateș, Daia, 20 fil., Vasile I. Oțoiu, Cetea, 40 fil., Nicolae Micu, Bran, 20 fil., Buculan Ioan, Șilăgos, 50 fil., Zenovie Hațegan Sarazani, 20 fil., Ioan Aron Noaghia, Bran, 20 fileri.

Dl Octavian Recean, cont. Cincul-mare, 3 cor., 3% din venitul producțiunii teatrale date a doua zi de Bobotează de tinerimea de acolo, producție ce a reușit foarte bine, dînd și un venit curat de 100 cor. Celelalte 97 cor., s'au pus Fond pentru zidirea unei case naționale în Cinc!

Din Coșteiul-mare ni-s'au trimis prin econ. A. Stoicănescu 3 cor., pentru fondul ziaristilor, dăruite din venitul curat al unei frumoase producții teatrale și concert date la Bobotează, despre care vom publica o corespondență.

Dl Nicolae Simion din Murăș-

Vașarhei, ni-a trimis 10 cor., pentru Fondul Ziaristilor, bani ce amintesc și de-o faptă frumoasă a alor 8 tineri români ce petrec în această cetate foarte ungurească. Cei 8 tineri: Nicolae Simion, Ioan Vonica, Ioan Maniș, Nicolae Ghișe, Dumitru Șerb, Nicolae Vonica, Nicolae Fântână, toți tineri Poienari aflători în Vașarhei, și Ioan Stanciu din Toplița, — au umblat cu colinda pe la familiile române și au adunat 122 cor. 70 fil., din cari trăgînd cheltuelile de 24 cor. 70 fil., restul de 97 cor. l'au dăruit spre scopuri nobile: 87 cor., bisericei românești de acolo și 10 cor. „Fondului ziaristilor”.

Fie pomeniți cu laudă!

Pentru gimnaziul din Brad

au adus o jertfă vrednică de foarte multă laudă frații nostri Români din Mc. Kees Rocks, Pa., (în America), despre cari am mai scris repetit în această foaie (vezi No 51. din anul trecut și alții). La stăruințele însflețitului fiu al Zarandului, dl Sabin Indrieșu, ei s'au înjgebat în o societate pentru ajutorarea gimnaziului zarandean, și au trimis pîn'acum în vre-o 3 rînduri ajutoare. Înția oară mai puțin, a două 139 cor., iar cătră sfîrșitul anului trecut au trimis suma frumoasă de 490. cor. la direcțiunea gimnaziului. Din lipsa de loc n'am putut pulibca lista ce ni s'a trimis, spre punere în foaie. Pomenim fapta cu lauda pe care o vrednicește și îndată ce avem răgaz, publicăm lista întreagă a cinștișilor jertfitori.

— Aceluiaș fond de întregire a gimnaziului a trimis dl Basiliu Hodoș din Iclandul mare, 5 cor. întru amintirea iubitului seu văr Nerva Hodoș răposat.

— Dela Alexă Deac din Malomfalva, 3. cor. adunate la jocul miresei din 25 Ian. la propunerea lui Iosif Laslo și Stefan Șutău, casiri, din Tirimța mare.

Din străinătate.

Pace sau războiu?

Marile puteri așa au hotărît, că cele doue mari inzule de ceartă din Marea-Egeică, Chios și Mitilene, sa fie ale Greciei, — și cu asta lumea credea că Turcia va fi silită să tacă și să se supună soșii. Zilele astea însă, ambasadorul turc la Atena (în Grecia) a spus celor din jurul seu, că Turcia va face totul, ca cele doue inzule să i între iar ei în stăpînire!

Vorba conzului a stîrnit furie mare în Atena.

— Turcia, ca să întărească pe mare, și a cumpărat o puternică corabie de războiu, „Sultan Osman”, cu ajutorul căreia se ținea mai presus de Grecia și avea nădejde a o bate și pe ape. Acum Grecia și-a cumpărat un dreadnought nou și mai puternic ca al Turciei, și așa iar să simte ea mai tare. Iar aceste înarmări, numai semne de pace nu sun!

STRĂLUCITA PRIMIRE

a Prințului de Coroană George al Greciei, la București.

Spuneam în săptămîna trecută, că la București e așteptat un oaspe înalt: Principele de coroană al Greciei, George, trimis să ducă prețioase decorații (medalii) împărțite de Regele Greciei pentru M. S. Regele Carol și Principele Ferdinand, capii statului român, în semn de mulțumire pentru felul cum au condus și încheiat pacea dela București.

Prințul a sosit Mercuri în 4 Febr. a. și a fost primit în chip de tot strălucit de curtea dela București. Cu atât mai virtuos, că se vede că e prea adevărată vestea ce s'a dat, că Prințul nu vine numai pentru a aduce înalte decorații, ci și cu alte gânduri de legături familiare cu Curtea română. Reese curat din primirea lui, că e pregătit planul căsătoriei lui cu Prințesa Elisabeta, fiica mai mare a Prințului de Coroană al României, viitorul rege român. Iată câteva amănunte asupra primirii lui în București:

La ora 11 și 35 a sosit în Capitală, cu un tren anume, A. S. R. Principele George, moștenitorul tronului grecesc.

Gara de Nord, ca și străzile pe unde cortegiul princiar a trecut, erau împodobite cu drapele românești și grecești. Public foarte mult.

La gară au eșit într-o întâmpinare înaltului oaspe, A. S. R. Principele Ferdinand, domnii miniștri Brătianu, Porumbaru, Morțun, Duca, Dr. Anghelescu, Antonescu, Radovici și Constantinescu, apoi ambasadorul Greciei, și alte persoane oficiale înalte.

La sosirea trenului în gară, muzica reg. de geniu a intonat imnul regal grecesc.

Prințul, îmbrăcat în uniformă de locotenent al gardei grecești, a coborât din vagon urmat de aghiotantul său și a salutat militărește pe A. S. R. Principele Ferdinand, care se află pe peron. Principele Ferdinand i-a strîns mîna cu căldură, apoi au trecut pe dinaintea companiei din bat. 6. Vinători care, în paradă și cu drapel, a prezentat arma.

Principele moștenitor al Greciei, a salutat de două ori drapelul.

Urmași apoi de doi adjutanți, au trecut în salonul de primire al gării, unde așteptau domnii miniștri și celelalte persoane oficiale civile, cari au fost recomandate înaltului oaspe.

Zece minute mai tîrziu, principele Greciei, împreună cu principele Ferdinand, au luat loc în trăsură de gală a palatului, trasă de 4 cai, și, urmași de escadronul regimentului de escortă regală, s'au îndreptat spre palatul regal.

Pe tot drumul până la palat, publicul de pe străzi a aclamat cu strigăte de ură! și „zito“ (trăiască, pe grecește), pe înaltul oaspe.

La palatul regal, la sosirea cortegiului, o companie din reg. 6

Mihai-Viteazul a dat onorurile, iar muzica a intonat de asemenea imnul regal grecesc.

Principele moștenitor al Greciei a fost condus de drept în sala tronului, unde MM. LL. Regele și Regina, înconjurați de miniștri și Curțile Lor, așteptau pe înaltul oaspe.

La amiază s'a dat un prînz la palatul regal, la care a luat parte și familia princiară, a Moștenitorului de tron român.

La ora 4 d. a. principele moștenitor al Greciei, însoțit de d. colonel Petala, dat lingă principe până se află în București, a făcut cu un automobil al palatului mai multe vizite prin oraș: a vizitat pe Mitropolitul Primat, a lăsat cite o carte de vizită la locuințele dnilor: D. Sturza, Al. Marghiloman, Tache Ionescu, Ioan Brătianu, Em. Porumbaru, Theodor Roseti și Ion Lahovary.

A vizitat apoi Parcul Carol, Ateneul, șoseaua, muzeul zoologic, și muzeul geologic, iar la ora 6 a vizitat legațiunea greacă. La 6 și jumătate a reintrat la Palat.

Joi dimineață la 10 principele Greciei a vizitat Ateneul și muzeul zoologic. La 11 grădina Cismegiu iar la 12 s'a reintrat la Palatul regal de unde împreună cu A. S. R. Principele, în trăsură deschisă a plecat la Palatul Cotroceni, locuința Moștenitorului de tron, pentru a lua masa.

De asemenea au plecat dela Palat în același timp în automobile închise și Regele cu Prințesa Elisabeta, Regina cu Prințesa Maria, (a doua fiica a Moștenitorului), dnii Ionel Brătianu, ministru președinte și Em. Porumbaru, ministru de externe.

Seara s'a dat un banchet la Palat în onoarea Prințului Greciei. La acest banchet au luat parte: Regele avînd la stînga pe doamna Mavrogheni, iar în dreapta pe Prințesa Maria, încolo miniștri și alte persoane înalte. În fața M. S. Regelui se afla Regina care avea la dreapta pe Principele George al Greciei, Prințesa Elisabeta, miniștri, etc., iar la stînga pe Principele Ferdinand, etc.

Regele a închinat pentru Regele Greciei și țara lui și pentru trimisul lor, Principele George. Prințul a răspuns, arătînd că e fericit a putea aduce salut și încrederea Greciei pe lingă înalta familie domnitoare română. Închină pentru Rege, Regină, pentru Principii Moștenitori și familia lor! — Muzica a cîntat imnul românesc și grecesc.

— Mine-zi cu un tren princiar, familia princiară română (familia Moștenitorului) și Moștenitorul Greciei au plecat la ora 10 la Sinaia; s'au întors seara la 8.

Vineri Prințul grec, însoțit de Principele Ferdinand, și aghiotanții lor, au cercetat așezemintele militare: căsărmile, marile magazii de arme și celelalte, tunurile, etc., fiind peste tot locul primiți de ofițeri și armată cu semne de mare onoare. În unele locuri trupele au făcut și mici manevrări în fața oaspei grec, apoi defilări frumoase.

Intr'aceea sosise și Venizelos, întîiul ministru grec, care venea din Petersburg. Cînd Prințul a cercetat biserica grecească din București, acolo lumea l'a primit cu însuflețite urale și avînd între ei pe Venizelos, ministrul. După sfîrșirea slujbei dzești din biserica greacă, Prințul a cercetat Legațiunea (conzulatul, ambasada) grecească, unde a luat și prînzul.

D. am. iar s'a dus la Palatul Prințului Ferdinand dela Cotroceni (pe o colină frumoasă spre o margine a Bucureștilor) și de acolo, cu Principele Ferdinand, la casarma Regimentului 4. de Roșiori (călăreți), unde a rămas foarte încîntat de armata și ordinea ce a aflat. De aci a mers la școala militară, și apoi iar la Palatul dela Cotroceni, — de unde seara la Palatul-Regal, unde s'a dat cină mare în onoarea lui Venizelos, ministrul grec.

Au luat parte la acest dîneu Regele, avînd în dreapta pe Prințesa Maria, iar la stînga pe dl Venizelos; Regina avînd în dreapta pe Prințul George, iar la stînga pe Principele Ferdinand.

La dreapta Prințului George stătea Prințesa Elisabeta, și apoi miniștri și celelalte persoane înalte.

Cu alte cuvinte a fost Prințul grec primit cu o cinste și luare aminte, care nu s'a dat decît persoanelor de cari se leagă și alte gânduri, alte planuri, mai departe mergătoare.

(Chipul Prințului grec și a Prințesei Elisabeta, vedeți-le în „Calendarul Național“ pe 1914, care i-a adus față în față, pe urma zvonului ce se făcuse încă în toamnă despre planul acesta de căsătorie).

Bucuria mare în Basarabia.

Liturgia slujită întîia-ora românește în toate bisericile moldovenești de sub stăpînire rusească.

Duminica trecută, a fost, precum vestesc foile de zilele astea, zi luminată pentru Români din Basarabia.

O bucurie și o însuflețire de nedescris, ci-că a stăpînit inimile române în această zi. Căci asta a fost ziua în care, pentru întîia dată, s'a slujit iarăși românește în toate bisericile din Basarabia.

Basarabia a fost de două ori sub stăpînire rusă. Întîia oară au rupt-o Rușii din trupul Moldovei la anul 1812, ca pradă

de războiu după un războiu cu Turcii. Sub cuvînt că ar fi parte din hotarele largi ale Turciei, a rupt-o, ca pradă de războiu. Iată ce a căzut sub stăpînire rusească, s'a scos slujbă românească din biserici și din toate deregătorile, înlocuindu-se cu cea rusească.

La 1856, Rusia fiind bătută de Franța la ea acasă, i-s'a luat napoi Basarabia, dîndu-s'a Moldovei, și iar limba română își luă locul de cinste în țară.

La 1878, Rușii o luară din nou napoi, dînd României în schimb Dobrogea. Și limba rusească iar se viri în locul celei românești.

Scopul era: să facă Rușii din România Basarabiei.

Dar după probe de 35 ani cari arătară Rusiei, că vremea desbrăcării popoarelor de neamul lor, a trecut, că deși dela 1812 până la 1856 și dela 1878 până la 1913, Românii basarabiei n'au mai auzit nici macar în biserică dulcea lor limbă moldovenească, — *ei tot Români au rămas!*, și mai alai văzînd Rusia, ce stat voinic și cu însemnat viitor s'a dezvoltat din vecinul stat românesc, — a luat hotărîrea a-și schimba politica și a deslega lanțurile naționale ce se pusese pe trupul acestui popor, a-i slobozi cursul, limbii lui în biserică, în parte și în școale, în scrierea de foi și de cărți, — cu un cuvînt a ridicat din drumul lui pedecile dezvoltării lui ca popor român!

Am arătat în numerii trecuți începuturile făcute de Rusia în calea aceasta: lasă să iasă foi Românești, dă îndrumare să se tipărească cărți economice românești, să se învețe copiii religia în limba românească în școli, mai apoi și alte învățături în același școli, iar în biserică să se facă întregă slujba în limba românească. *Și Duminica trecută fu marea zi de bucurie a poporului*, în care s'a audă de nou rugăciunile în bisericile sale, zise în *limba părinților și strămoșilor sei!* Ea e băgată acum în aceste biserici ca obligată pentru toți preoții.

Și stăpînirea a luat apoi măsuri, ca să se înființeze în Chișinău (oraș cu frumos trecut românesc de pe cînd era al Moldovei), *un seminar românesc*, pentru a se crește în el preoți români pe sama bisericilor din Basarabia.

Acolo unde poporul e mesecat, de-s și Români și Ruși și au numai o biserică (fiind de aceeași religie), acolo se va sluji în amîndouă limbile.

Răsari, Doamne, soarele li-

bertății largi, desăvirșite, peste poporul românesc de pretutindenea!

Dreptatea lui Tisza

arătată față de Români prin noua împărțire a cercurilor de alegere.

Sășii 14 deputați, Români... cam 20.

Noua lege de vot a sporit numărul alegătorilor în toată Ungaria, dela 1 milion, cîți erau până aci, la 1 milion și peste 800 de mii, — adică aproape îndoit de mulți ca pîn'aci.

Ce ar fi mai firesc ca aceea, că, în nouele împregiurări, și alegătorii Români să fi sporit la pas cu ceilalți, prin urmare, și puterea Românilor să fi crescut în cercurile prin cari locuiesc ei. Și de unde pîn'aci aveau majoritate (număr mai mare) de alegători în vre-o 50—60 de cercuri de alegere, acum să dea și ei înainte, sau cel puțin să se întărească așa de mult în acele cercuri, încît să fie peste pulință a mai fi bătuți în ele!

Aș! Doar Tisza n'ar fi copilul tată-seu cel care era poreclit: *Zdrobitorul de naționalități* (de popoare nemaghiare în Ungaria), dacă ar lăsa ca așa, în chip firesc, eînstiț și drept, să se desvoalte lucrurile! El dovedește țării, și mai ales Românilor, că e — copilul lui ta-său! Prin noua împărțire a cercurilor de alegere, a reușit a o face aceasta.

Afita a sucit și răsucit împărțirea de nou a cercurilor, încît, după circulele lui, Români abia vor mai avea majoritate de voturi (adecă voturi mai multe) în vre-o 20—25 de cercuri, — față de 50—60 de pînă acum. Și și în acele 20—25, punindu-și în mișcare toate apucăturile și drăciile lui Ieszenszky, te bate în jumătate din ele, — așa că, cu bune încordări, poate vom avea în viitor 15—16 deputați în dietă, — dar mai mulți nu.

Iar față de asta — Sașilor le-a eroit cercurile așa, ca ei să iasă cu deputați sășești, în 14 cercuri!

Care va să zică cele 200.000 de Sași din Ardeal, să aibă în dietă, tot atîța deputați, cît cele 3 milioane de Români. Adecă nu de 2—3 ori, ci de 15 ori mai nedreptății Români decît Sașii!

Acesta e Tisza, — dela care unii Români ușor crezători, nădăduesc o „pace“... O umilire, o turtire la pământ, cu fruntea în țărîță, a poporului românesc, da, o poate da Tisza Românilor, dar o pace cinstită, vrednică de acest popor și de marea lui chemare, de înaltul lui rost în această țară, — asta nu!

Să spună, că chiar în pertracțiile cu fruntașii noștri, Tisza le-a spus-o deschis, că n'are cum să i ajute pe Români, că mai mult de 25 de cercuri nu are de unde scoate, în cari Români să fie la putere ca alegători. Ba ci-că li-ar

fi spus, că... de primesc pactul (lăpădindu-se cu totul de programul lor național și intrînd în jocul partidului muncii, în care să încălzesc azi Sașii), apoi le face rost de... 28 cercuri, cu 3 mai mult.

Cine nu vede în asta cum ne-meșul trușăș își bate joc de Români? De vă lăpădați de tot trecutul vostru bărbătesc, apoi vă las să aveți de 2 ori atîța deputați pe cîți au Sașii, deși voi sunteți de 15 ori atîța cîți ei!

Nu de „pace“, care să ne desarmeze, să fie vorba între noi față cu un asifel de politic maghiar, ci de cele mai nobile încordări ale puterilor noastre, în o luptă tot mai voinicească. Și să ne căutăm soții de partid, nu între mamelucii lui, — ci între soții noștri firești: celelalte popoare nemaghiare din țară, — cu cari împreună, în o horă vitejească, să dăm asalturi pentru a ne cuceri ce al nostru, cum și-au cucerit ce a fost al lor Croații, iar în Austria Cehii, și alții, pînă și mâna de Italiani.

NOUȚĂȚI

Loc de exerciții de zbor militar în Pesta Cum spunem noi din capul locului, iscodirea mașinilor de zburat și a baloanelor, în-samnă o nouă și mare îngreunare pe capul bieților cetățeni plătitori de dări! Că s'or întrece armatele între sine a și fabrica la mașini și unelte ucigătoare în legătură cu ele, — firește cu cheltueli uriașe. Din Pesta se vestește, că comanda militară aranjează acum și lingă Pesta un nou cîmp de exerciții militare, pentru mașinile de zburat, înzestrîndul cu toate lucrurile de trebuință, — cari de sigur vor costa iar milioane și milioane! Și gîrta acestor milioane va tot crește în măsura în care trebuie să se desvoalte nouele flote de războiu — prin văzduh.

În loc de 41.000, la noi 68.000! Arată și aceste două cifre „dreptatea“ lui Tisza față de Români. Iaca cum: Dacă numărul locuitorilor îl împărțim pe cercurile de alegere, reese, că tot pe 41.000 de suflete să vine un deputat. Sau: Fiecare cerc de alegere, dacă împărțirea e făcută pe dreptate, trebuie să cuprindă cam 41.000 de suflete de locuitori.

În loc de asta, cercurile de alegere alui Tisza, printre noi Români, sunt croite așa, că în comitatul Timișului să iasă un deputat la 44.000, în comitatul Făgărașului la 47.000, în al Albei inferioare la 54.000, în al Caraș Severinului la 58.000, în Maramurăș la 59.000, iar în al Hunedoarei la 68.000! Și așa mai departe. — Printre Sași, ca să le iasă 14 deputați, a făcut cercuri și numai de 30.000 locuitori, printre Slovaei, unde ies iarăși mai tot de-ai lor, asemenea a lăsat cercurile mai mici. Numai pe Români i-a căznit cum a putut mai rău.

Ciocniri de tren la Brașov. Trenul accelerat ce mergea dela Pesta la Brașov, s'a ciocnit Dumineca trecută seara

în gara din Brașov, înaintea gării doi suburbii Brașovului, cu trenul de persoane ce venea din spre Rîșnov. Vagoanele acceleratului au sărit din șine. Dintre călători opt inși au suferit răniri, deși nu grele; numai chiar trei din oamenii dela mașină, 2 fochiști și un coducător, au fost răniți greu. — Comisia ce a făcut cercetarea, a aflat că conducătorul trenului repede a fost de vină, căci îi sta nainte semnul că linia e oprită și avea să se oprească, și el nebăgînd asta de samă, a lăsat ca trenul să fugă mai departe spre cel ce sta pe linie.

Pentru gimnaziul din Brad a trimis dl Constantin Pop șeful licuידaturei dela b. „Albina“ din Sibiu, 20 cor. pentru care dar Direcțiunea îi exprimă mulțumita sa.

Prințul de Coroană al Germaniei, la Africa. Principele de Coroană al Germaniei va pleca prin Iunie a acestui an, în o călătorie mai îndelungată în Africa, unde Germania are colonii întinse. Va cerceta acele colonii, dar și alte părți ale Africei, sfînd pe acolo timp de 6 luni de zile. Abia prin Decembre să va întoarce iar în țară.

Logodnă. Dra Aurora Musta și dl George Brăjilă, logodiți.

Cununii. Dșoara Lucreția Șinca și Aurel Adamoviciu, dir. de bancă în Bucium, au onoare a vesti celebrarea cununiei lor, care se va ținea în 26 Februarie n. la orele 3 p. m. în biserica gr.-or. din Batiș.

— Dșoara Paraschiva Stanciu și dl George Inișca, com. Repolt, invită cu toată onoarea la serbarea cununiei lor, care va avea loc Duminecă, în 15 Februarie n. 1914, la orele 11 a m. în biserica din Lancrăm.

— Dl Virgil Pop inv. și dș. Marla Curiban, își sârbează cununia azi în 12 Febr. n. în bis. gr.-or. din Săsciori.

Dorim toată fericirea!

Runiunea Femeilor Române din comitatul Hunedoarei.

— CONVOCARE —

Pe baza §§ lor 11 și 20., p. 8 din statute, membrele „Reuniunii femeilor române din comitatul Hunedoarei“, împreună cu toți ceice doresc sprijinirea și înaintarea Reuniunii noastre, prin aceasta să invită a lua parte la

adunarea generală

ce se va ținea în Deva, Sâmbătă, 21 Februarie n. 1914, la 2 ore d. a., în localitățile „Casinei române“.

Elena Pop Hossu-Longin,
prezidentă.

Dionisiu Ardelean,
secretar.

A murit în sala de bal. Dumineca trecută a fost îi Macău (Ungaria) un bal, la care s'a dus și apotecarul de acolo cu soția sa, oameni încă tineri. Dar abia au pășit peste pregul salei de bal, femeia a strigat pe soț: „Zollan, mi-e foarte rău, du-mă afară!“, și a început a și rumpe lanțul de aur dela gît și haina, că-i venea că se înecă.

Am dus'o în o sală vecină unde doctorii au alergat să i dea ajutor, dar a fost totul în zadar. După zbateri de cîteva ciasuri, femeia a murit aci în apropierea salei de bal, în haina sa de bal.

Nădejdiile economice ale României în 1914, — sunt pîn'acum foarte bune. Știrile primite la ministeriu dela raportorii economici din Țară, spun, că timpul a urmat și în Decembre a fi prielnic sămănăturilor de toamnă, ba a îngăduit pe alocurea a se face chiar ogoare pentru sămănăturile de primăvară. Sămănăturile să țin bine și să arată frumoase în toată țară. Lucrările de toamnă s'au săvîrșit în chip mulțumitor pentru economi, și așa pîn'acum România are nădejdea unui an bun economic în 1914.

Aviz. Reîntors dela Hunedoara, fac cunoscut onoratului public, că Atelierul meu dentistic stă iarăși la dispoziția onoratului public, în Orăștie, strada Morii No 3., deschis în toate zilele dela 8—12 și 2—4, Dumineca dela 9—11.

Dr. A. Tincu.

Cum nu se scrie... Zilele astea am primit următoarea scrisoare, adresată „Tipografiei“ noastre:

II. 5. 1914.

Stimate domnilor. Vă rog am trimete cărți de povești, ale 5 părți povești ardelenesti, dacă nu este, trimiteți altă carte frumoasă de povești și un praiscurant Cu stimă Traian M... econ. în Seleuș...

Acum bate-ți capul și ghicește ce vrea frațele Traian: a trimis banii pe cărți, ori nu? dacă da, cîți și cînd? le cere pe așteptare (ceea-ce nu să dă) ori cu ramburs (cu plata la scoatere din postă)? Și de ce scrie după cărți la „Tipografia“ care nu e vînzătoare de cărți?

Rugăm de nou: Cereți fiecare lucru la locul seu, cum am scris în numărul trecut în articolul: „Librărie, tipografie“, etc., și spuneți scurt ce cărți voiți cînd ați trimis banii și cît? Cereți cît cea de sus să scrie pe cotorul (cuponul) buletinului de trimis bani, că încape acolo. Foarte mulți trimit banii la Librărie, iar scrisoarea la tipografie ori la foaie, — și stăm zăpăciți și colo și colo, într'un loc așteptînd după bani, într'altul după scrisoare...

Fratele Traian din Seleuș încă poate aștepta după povești. După scrisoarea aceea, nu-i va merge de aici nimic.

Petrecheri.

— Damele române din Alba-Iulia invită la balul costumat care se va ținea Joi, la 26 Februarie n. în „Reduta Orășnească“, pentru dame costumul național este obligator. Venitul este destinat „Reuniunii femeii or române din Alba-Iulia și jur“ care se înființează. Muzica militară.

Învățătorii Români dela școala capitală din Dobra aranjează Producție școlară în ziua de Trei sfinți Ierarhi cu ocaziunea serbării hramului școalei, în sala cea mare dela școala română din Dobra.

— Tot azi, în ziua sfinților Ierarhi Tinerimea Română gr-cat. din Ighiu dă Concert împreunat cu producțiune teatrală, în școala gr-cat. din loc.

Venitul curat este destinat în favorul școlii și a Reuniunii femeilor pentru înfrumșetarea bisericii.

— Tinerimea școlară gr.-or. din Gura-Albacului invită la Teatrul ce-l va aranja Duminecă, în 22 Febr. n. 1914, (lăsatul de carne). Venitul curat este destinat pentru edificarea noului Seminaru „Andreian“.

— O parte a tinerimei române de ambele sexe din comuna Hondol, dă o Petrecere populară împreună cu cîntări și producțiune teatrală sub conducerea inv. actual Gregoriu Aron și a inv. pensionat Alexandru Iovan, Duminecă, la 9/22 Februarie 1914, în sala de dans a dlui Endres. Venitul spre scopuri culturale.

— Junii sodali comercianți din Brad invită la Producția Teatrală care se va da Sîmbătă, la 15/28 Februarie 1914, în sala dela „Hungaria“ Venitul curat e destinat pentru biblioteca tinerimei de industriasi și comercianți români. — Ori ce dăruiri ori contribuiri a se trimite profesorului Vasile Boneu în Brad.

— Petrecere cu joc se aranjează Duminecă, 9/22 Februarie 1914, în hotelul „Coroana“ din Brad. Venitul curat e destinat pentru Reuniunea „Concordia“ din Brad. În pauză tombolă.

— Reuniunea meseriașilor din Săliște, aranjează azi la Sfinții Vasile-Grigore și Ioan teatru, predînd în sala festivă piesele: Pentru ce-am rămas flăcău bătrîn?, apoi potpouri din cîntece românești, executate de orchestra reuniunii meseriașilor, „Tiganul la vînat“ comedie de E. Suci, și „Rusalile“, vodevil într'un act de V. Alexandri. După producțiune joc.

— Corul bisericesc gr.-or român din Biscaria invită la concertul împreună cu producțiune teatrală urmat de dans, ce se va aranja cu concursul orchestrei Atelierului căilor ferate ung. d n Piști, Sîmbătă, în 14 Febr. n. 1914, în sala cea mare a hotelului „Mochila“ din Piști. Venitul curat este destinat în favorul bisericeii din Biscaria.

— Inteligența română din Șeica mare și jur invită la petrecerea cu joc ce o va aranja Duminecă, în 2/15 Februarie 1914 în sala hotelului comunal din Șeica mare. Venitul se împarte celor 2 reuniuni de femei gr.-or și gr.-cat. din Șeica mare.

— Bal filantropic, se dă azi, la trei-sfinți în sala „Hotelului Univers“ din Blaj, în favorul „Fondului studenților bolnavi“.

— Reuniunile Românești din Gherla invită la producția teatrală, urmată de petrecere cu joc, ce va avea loc Sîmbătă în 28 Febr. n. în sala cea mare dela hotelul orașănesc „Coroana“. Ne rugăm, ca damele să vină îmbrăcate în costum național.

— Concert împreună cu dans, aranjează „Reuniunea română de cîntări“ din Panciova în favorul casei reuniunii, cu concursul „Reu-

niunei femeilor romine din Panciova“ și a „Corului bisericesc gr.-or. român din Satul-nou“ în sala hotelului „Trompeter“ la 14 Februarie n. Se joacă și teatru, „Piatra din casă“, apoi un „tablou“. În pauză „Călușerul și Bătuta“.

— Pentru rezidirea semin. „Andreian“ și pentru fondul Aurel Vlaicu al meseriașilor, aranjează „Reuniunea sodalilor români din Sibiu“, O convenire socială, împreună cu cîntări, declamațiuni, postă umoristică și joc Sîmbătă, 14 Februarie n. în „Unicum“.

Cununie. D. Veturia Herlea și dl Simion Romoșean, vestesc sărbarea cununiei lor care va avea loc Duminecă, în 15 Februarie n. în biserica gr.-or. din Vinerea. Toată fericirea.

Logodnă. Eufrosina Z. Borneși și Aureliu S. Corac, din Timiș-Cubin, logodiți.

Lucru frumos. Părintele Vas. Cerghizan, din Corpade, a abonat foaia pe spesele sale pentru un poporan al seu lipsit de mijloace, Iovian Bucur.

— Mihail Vulcu din Cleveland (America) a abonat „Libert.“ pentru părinții sei Ilie Vulcu din Daia-rom. (l. Sebeșul-săsesc) pe un an.

Șpioni prinși. Din Zimon (Croația) se telegrafiază la 7 Febr. n.: Poliția de aici a prins și arestat azi pe 8 oameni, despre cari s'a adevărit că deprind meseria de șpioni. Trei dintre ei sunt supuși sîrbi, iar cinci supuși ungari. Au fost dați pe mîna deregătorilor militare, cari fac cercetare aspră, doar descopăr că în slujba cărui stat au făcut spionajul, ceea-ce pîn'acum nu-s'a putut scoate dela ei.

— În Fiume au fost arestați mai nainte 4, iar zilele astea al 5 lea strein, bănuît de șpion. E un sîrb din Prekoplje, care slujea de vre o 4 ani ca monter pe o corabie din Fiume, și despre care se dovedește, că acasă e ofițer.

Chipul lui Vlaicu, pictat pe sticlă

în colorii de oleu (pictură engleză) se capătă la subscribul, numai cu 3 coroane exemplarul, din care sumă 10% oferez pentru Monumentul lui Vlaicu ce să va ridica la Orăștie.

Ioan Baci, (1217) 1—10 preot în Șolmuș (Sajosolyomos = p. Nagy-Sajo).

De vînzare.

În Petroșeni Str. Malea o Fabrică de cărămidărie cu un teritor de pămînt de 2 jugăre și 500□ st. și tot pe teritor să află 2 căsi de locuit și cuptoare de ars cărămida și alte edificii.

Alte știri mai de lipsă se pot afla la proprietarul.

Dionisie Socol (1215) 1—5 Petrosény, Str. Malea.

Publicațiune de licitațiune.

Primăria comunală din Vinerea (Felkenyér), face prin aceea publicamente cunoscut că zidirea caselor pentru crîșma comunală o dă în întreprindere prin licitațiune publică în 1 Martie 1914 st. n. a m. la 9 ore. Prețul de strigare 14 813 cor. 93 fil. dela care sumă 10% să recer ca vadiu. Condițiunile de licitațiune, planul și preliminarul de clădire se pot vedea la primăria comunală ori și cînd în orele oficioase.

Vinerea (Felkenyér), în 5 Februarie 1914.

Primăria comunală. (1213) 1—2

GARD

am pînă la 100 drb. de table de gard, lemn de gorun și vre-o 40—50 stîlpi iarăș de lemn de gorun și deci cui îi lipsesc poate să se adreseze la mine. — Sunt toate în stare foarte bună, dar facîndu-mi gard de peatră, de tablele acestea nu mai am lipsă. Le vînd cu preț moderat.

Petru Crisciu

p. Bossor, nr. 32
Krasó Szörény vm.

(1218) 1—2

VINURI vechi și noi — de vîndut

Adresați-Vă cu toată încrederea la proprietarul de vii din Șiria (Világos), PETRU BENEĂ, căci Vă trimite numai **vinuri bune, curate** și pe lingă prețurile cele mai moderate!

Anul 1911. Vinuri vechi:

	Anul	1911	1912
Vin alb — — —		82	62
Rizling — — —		86	64
Roșu de Miniș — 1 10		1 00	
Carbenet — — —		1 15	—

Anul 1913. Vinuri noi:

Vin alb — — —	— 50
Rizling — — —	— 52
Șilșer — — —	— 54

Rachie de trevere (comină) K. 1.60
Rachie de comină, specialit. K. 2.20

Prețurile sunt semnate după litru, în fileri. Vinurile și rachia să expediează sub îngrijirea proprie, dela 50 litri în sus, cu rambursă. **Vase împrumutate pe timp de 2 luni.** Pentru calitatea vinului garantez:

PETRU BENEĂ,
(947) 23 — proprietar de vii în Șiria Világos, (Arad m.)

Publicațiune.

Invăț pe ori și care, de a de pune egsamen pentru focar și Locomobil pe răspunere, care poate cel puțin documenta, că a făcut praxă cel puțin 7 luni ca focar și poate aduce și un document despre aceasta.

Szarka István
L g ș Baráz ut Nr. 2.

Mijloc sigur de trai

va d. bindi acela, care-mi va cumpăra crîșma și prăvălia cu circulație anuaă de circa 55 pînă la 60 000 cor. — Situație favorabilă. Linia Hațeg-Caransebeș

Adresa la Administrația foii noastre (1176) 5—10

RED STAR LINE

Linia Steaua Roșie
Antwerpen-Amerika.

Vapor regulat și direct între Antwerpen—New-York

și Antwerpen—Boston.

Vapoarele societății sunt:

Lapland, Finland, Kroonland, Vaterland, Zeeland, Saaland, Go-hland, Marquette, Menominee, Manitou.

Comun căte la New-York în fiecare Sîmbătă, la Boston în tot a două Jolie. Mai deaproape vă puteți informa la

Agentura

Red Star Line

Budapest, VIII. Köztemető ut 12-a

Telefon: József 10—37 (1188) 3—16

Publicațiune.

Insoțirea economică comercială „Plugarul“ cu sediul în Blaj, aduce la cunoștință publică, că a cumpărat castități mai mari de cucuruz, pe care îl vinde cu vagonul la gara, care i să cere, or în mic la mîgăzinul insoțirii din Blaj.

Toți cei ce au lipsă de cucuruz să binevoiască a se adresa cu toată încrederea la biroul insoțirii „Plugarul“, de unde vor primi informațiile necesari:

Membrii insoțirii vor avea favoruri deosebite.

Blaj-Balázsfalva Ianuar 1914.

Direcțiunea insoțirii.

(1195) 2—4

Să caută

un invăț cel în etate de 13—14 ani în prăvălia lui

(1205) 1—5 **Ilie Branga**
Csimpa, u. p. Lonyaitelep.

„Compagnie Generale Transatlantique“.

Linia Franceză

Linie regulată directă de vapoare repezi.

Hawre—New-York și Canada

peste Basel (Elveția) și Paris. (1231) 1—46

Cancelaria: BUDAPEST, VII, Baros-tér 5. Telefon: Iózséf 14—97

„INSOȚIREA DE CREDIT ÎN CĂRĂȘTĂU“
„Karasztói hitelszövetkezet“.

CONVOCARÉ

Membrii „Însoțirii de credit din Că-
răștău“ prin aceasta să convoacă la
a II-a ADUNARE GENERALĂ ORDINARĂ,
care se va ține în 22 Februarie st. n. 1914, la 10
ore a. m., în edificiul școlii din loc.

ORDINEA DE ZI:

1. Deschiderea adunării și constituirea.
2. Constatarea membrilor prezenți și a plenipo-
tențiilor ce reprezintă.
3. Raportul direcțiunii și comitetului de supra-
veghiere despre gestiunea anului 1913.
4. Darea absoluturului direcțiunii și comitetului
de supraveghiere pentru anul expirat și hotărârea im-
părțirii profitului realizat.
5. Alegerea alor 2 membri în direcțiune pe un
period de 4 ani.
6. Alegerea alor 3 membri în comitetul de su-
praveghiere pe un period de 3 ani și anume, în lo-
cul alor 2 membri eșiți prin sortare și în locul unui
membru repășit de bună voie.

Cărăștău, la 6 Februarie 1914.

Direcțiunea.

MEGHIVÓ

A „Karasztói hitelszövetkezet“ tagjai
1914. évi február hó 22 én, d. e. 10 órakor a hely-
beli iskola termében tartandó

a II-ik RENDES KÖZGYÜLÉSRE,
ezennel tisztelettel meghívotnak.

TÁRGYSOROZAT:

1. A közgyűlés megnyitása és megalakulása.
2. A jelenlevő tagok és azok által képviselt meg-
hatalmazások megállapítása.
3. Az igazgatóság és felügyelőbizottság jelentése
1913. üzletéről.
4. Az igazgatóság és felügyelőbizottság fement-
vénye az elmúlt üzletéről és határozat a tiszta nye-
reség hová fordítása iránt.
5. 2 igazgatósági tag megválasztása 4 évi idő-
tartamra.
6. 3 felügyelőbizottsági tagnek megválasztása, 3
évi időtartamra és pedig 2 tagnak sorsolás útján és
1-nek lemondása folytán üresedésben létrejött he-
lyeikben.

Karasztó, 1914. február 6 án.

Az igazgatóság.

Contul Bilanț la 31 Decemb. 1913. — Mérleg-számla 1913. dec. 31-én.

Active. — Vagyon.

Teher. — Pasiva.

Cassa — Pénzkészlet	K 1388'65
Cont curent — Folyó számla	„ 260'—
Cambii — Váltó tárca	„ 28369'—
Mobiliar — Felszerelés	„ 300'—
Spese de fondare — Alapítási költségek	„ 200'—

K 30517'65

Părți fundamentale — Üzlet részek	K 3600'—
Fond de rezervă — Tartalékalap	„ 254'07
Depozite spre fructif. — Takarékos betétek	„ 9673'73
Reescont — Visszeszámítás	„ 15733'—
Diversi creditorii — Hitelezők	„ 157'34
Inter. trans. anticip. — Átmeneti kamatok	„ 607'50
Profit net — Tiszta nyereség	„ 492'01

K 30517'65

Profit și Pierdere la 31 Decembrie 1913. — Veszteség- és Nyereség-számla 1913. dec. 31-én.

Perderi — Veszteség.

Nyereség. — Venite.

Interese de depuneri — Betét kamata	K 441'40
Inter. de reescont — Visszeszámít. kam.	„ 1475'88
Spese — Üzleti költségek	„ 195'02
Dări și competențe — Adók és illetékek	„ 98'71
Dare după dep. — Betét kamata	„ 44'15
Amortizări: — Leírások:	
din mobiliar — a felszerelésekből K 100'—	
din spese de fond. — alapít. költs.-ből „ 169'—	K 269'—
Profit net — Tiszta nyereség	„ 492'01

K 3016'18

Interese și proviziuni — Kölcsön- kamatok és jutalékok	K 3016'18

K 3016'18

Cărăștău, la 31 Decembrie 1913.

Solomon Roman m. m.
cassar — pénztárnok

DIRECȚIUNEA: — AZ IGAZGATÓSÁG:

Ioan Mihuț m. p., Luca Stefan m. p. G. Brusturean m. p. Nic. Senaciu m. p. Iov. Luca m. p.
președ. — elnök.

Comitetul de supraveghiere: — A felügyelőbizottság:

Subsemnatul comitet de supraveghiere am examinat conturile prezente și le am aflat exacte.
Alulirott felügyelőbizottság a jelen számlákat megvizsgáltuk és helyeseknek találtuk.

Cărăștău, la 6 Februarie 1914.

L. Ghișe m. p. Nic. Iacob m. p. N. Luca I. Nic. m. p. P. Triff m. p. Sab. Haida m. p. N. Petruș m. p.

Onorată adunare generală.

În anul expirat am ținut mai multe ședințe și
sconțrări, controlând astfel administrarea averii în-
soțirii.

Bilanțul încheiat cu 31 Decembrie 1913 care
arată un profit curat de K 492'01 l am controlat și
aflându-l corect vi l recomandăm spre primire.

Ne alăturăm la propunerea direcțiunii privitoare
la întrebarea profitului curat.

În fine Vă rugăm să binevoiți a da alit direc-
țiunii cit și comitetului de supraveghiere absolutoriul
pentru anul expirat.

Cărăștău, la 6 Februarie 1914.

Comitetul de supraveghiere:

(1230) 1—1

Felügyelő bizottság:

Ioan Ghișe m. p. Petru Triff m. p.
Petruș Nicolae m. p.

Sabin Haida m. p. Iacob Nicolae m. p.
Luca Nicolae I. Nicolae

Tisztelt közgyűlés.

Az elmúlt évben több ülést és rovincsolást ter-
toltunk s ily képpen a szövetkezet vagyonkezelését
ellenőriztük.

Az 1913 december hó 31 én K 492'01 tiszta nye-
reséggel lezárt mé: leget megvizsgáltuk s azt helyesnek
találva elfogadásra ajánljuk.

A tiszta nyereség hová fordítása iránt az igaz-
gatóság indítványhoz csatlakozunk.

Végül kérjük hogy az igazgatóságnak mint a
felügyelőbizottságnak a felmentvényt a mult évről meg-
adni méltóztassék.

Karasztó, 1914. február hó 6 án.

Publicațiune
de Licitațiune minuendă.

Pe baza decizului judecăto-
riei cercuale din Orăștie adus
în 15 Nov. 1913, sub Nr. 1912
Ó 209/20 sunt plenipotențiat a
da pe 6 ani succesivi în arindă
imobilele de sub nr.ii 58 și 589
a cărții funduare din Orăștie,
și nr. 76 a cărții funduare din
Geoagiul de jos.

Doritorii de exarindare sunt
provocați ca pe baza cerinței
actelor private, ofertele să și le
trimită în termen de 15 zile dela
aparația acestei publicațiuni.

Ofertele se pot referi și la
toate imobilele sau și numai la
cite unul din imobile, eventual
și la unele călcături. Deodată
cu oferta se a se trimite și va-
diu, 5% din suma promisă.

Pentru vadu primesc și li-
bele de depunere dela băncile
din loc.

Imi susțin dreptul, ca să-mi
aleg dintre oferte pe acel care
mi se va părea mai favorabil,
sau să le abandonez pe toate
publicind altă licitație minuendă.

Arinda anuală e a se plăti
în două rate și anume: în 1
April și 1 Octobree.

Neglijarea ori cărei rate va
trage în urma ei scadența în
1 Octobree a acelui an, când a-
nume arindașul fără nici o ab-
zicere e dator a părăsi locul
esarindat.

Pentru locurile cari sunt să-
mănate deja e a se plăti de
jugărul cat 30 cor.

Predarea resp. preluarea a
ridicelor trebuie să se facă mo-
mentan ori cel mult pină la 1
April. (1216) 1—2

Sigismund Schul
ca curatorul de sequestru al
lăsdămintului lui Dr. Victor
Schul.

MEDICII

recomandă ea foarte potrivit.
leac contra tusei

KAISER

Caramele

pectorale

cu cel „3 brazi“.

Milfoane de inși le folo-
sesc în contra

TUSEI

răgușelei, a guturaiu-
lui, a flegmei și a
tusei măgărești.

6100 de atestate autentice.
de not. publ., scrise
de medici și particulari, ga-
rantează efectul sigur.

Sunt bonboane cu un
gust foarte plăcut!

Se găsesc în pachete de 20
și de 40 filerl, și în doze de
40 filerl:

în Orăștie la Apoteca N.
VLAD (Demeter),

în Dobra la Apoteca W.

UNBERATH,

și în alte apotece.

„AGRICOLA”, bancă populară, societate pe acții în Sebeșul-săsesc.

Convocare.

Domnii acționari ai „AGRICOLEI” bancă populară, societate pe acții în Sebeșul-săsesc—Szászsebes, se convoacă la

a V-a adunare generală ordinară,

care se va ține în 28 Februarie st. n. 1914, la orele 2 p. m., în localul institutului, cu următoarea

ORDINE DE ZI:

1. Deschiderea și constituirea adunării.
2. Raportul direcțiunii, bilanțul anual și raportul comitetului de supraveghiere pe anul de gestiune 1913.
3. Stabilirea bilanțului, distribuirea profitului și votarea absolutului.
4. Stabilirea prețului marcelor de prezență pe anul 1914.
5. Alegerea a doi membri în direcțiune.
6. Propuneri intrate conform statutelor.

Domnii acționari, cari doresc a lua parte la adunare în persoană sau prin plenipotențiați, sunt poțitiți a-și depune acțiunile și documentele de plenipotențiere cel mult până în 27 Februarie st. n. 1914, la 4 ore d. a., sau la cassa institutului nostru, sau la institutul de credit și economii „Albina” în Sibiu—Nagyszeben.

Sebeșul-săsesc—Szászsebes, în 29 Ianuarie 1914.

CONTUL BILANȚ

Direcțiunea.

Active	Pe anul al V-lea de gestiune dela 1 Ianuarie 1913 până la 31 Decembrie 1913.	Pasive	
Numărar de cassă	K 10.535 69	Capital social	K 150.000—
Giro-Conto la Banca Aust.-ung.	1.326 19	Fond de rezervă	K 27.250—
Cambii	772.428 —	Fond special de rezervă	1.620—
Imprumuturi hipotecare	221.222 40	Fond de penziune	2.540—
Obligațiuni cu cavenți	11.523 —	Fond de binefacere	880—
Conto Curent	83.437 10	Depuneri	666.740 37
Casa societății	K 23.460—	Reescont	338.994—
Abscriere	60—	Imprumuturi pe efecte proprii	29.700—
Realități	K 109.110 29	Imprumut hipotecar	39.582 96
Abscriere	110 29	Creditori	1.620 62
Efecte	K 109 000—	Dividendă neridicată	432 50
Mobilier	K 2.356 28	Interese tranzitorii	11.000—
Abscriere	356 28	Profit curat	17.249—
Debitori	1.017 07		
	K 1.287 589 45		K 1.287.589 45

CONTUL PROFIT ȘI PERDERE

Spese.	Pe anul al V-lea de gestiune dela 1 Ianuarie 1913 până la 31 Decembrie 1913.	Venite.	
Interese:		Interese:	
la reescont	K 35.274 41	la Escont	K 84.561 91
la împrum. pe efecte proprii	1.045 28	la Hipotecă	20.000 20
la depuneri	38.629 97	la Obligațiuni cu cavenți	1.700 79
la împrumut hipotecar	3.610 16	la Cont-Curent	8.158 83
Salare	K 9.150 28	la Efecte	1.288 33
Relut de curatir	1.075 —	Dela realități	6.652 65
Mărci de prezență	1.153 —		
Spese de birou	2.807 34		
Chirie	1.200 —		
Porto postal	335 98		
Dare:	K 15.721 60		
a) 10% dare la int. d. dep.	3.863 —		
b) dare, arunc., și div. contr.	6.442 72		
Abscrieri	526 57		
Profit curat	17.249 —		
	K 122.362 71		K 122.362 71

Sebeșul-săsesc—Szászsebes, 31 Decembrie 1913.

S. Medean m. p., dir.-exec.

DIRECȚIUNEA:

G. Tătar m. p., contabil

Dr. A. Moga m. p., preș.

N. Cărpinișan m. p., v. preș.

T. Morariu m. p.

I. Florian m. p.

I. Bena m. p.

P. Opincar m. p.

I. Ispas m. p.

I. Henegar m. p.

I. Ursu m. p.

P. Androne m. p.

G. Fărcașiu m. p.

S. Roșiu m. p.

Revăzut și aflat în regulă și în consonanță cu registrele institutului.

Sebeșul-săsesc—Szászsebes, 17 Ianuarie 1914.

Comitetul de supraveghiere:

I. Vătășan m. p., președinte.

T. Vulcu m. p.

A. Tătar m. p.

P. Ursu m. p.

I. Stanca m. p.

I. N. Androne m. p.

Editor și redactor responsabil: POMPIIU ALBU.

„Epografia Nouă” I. Moja, Orăștie (Szászváros).

Pompiliu Albu

Podoabe de casă

frumoase și ieftine.

Potrete colorate pe sticlă așezate în cadre frumoase, dă ori-ce fotografie bună sau c...

Icoane lucrate pe sticlă motive românești, cu sidele imitațiuni de mărgăritare, văzute cu cadre poleite, bronzate ori aurite cu aur veritabil (Ducatem Gold) cea mai splendidă podoabă pentru ori ce c...

Tabernacle-Chivoturi, eripide, iconostase în miniatură ca altare de casă cu prețuri foarte ieftine execută prompt și repede, ear comercianților dă rabat corespunzător.

IOAN BACIU

artist-amestator,

în Sajosolymos u. p. Nagyszeben (1200) 3—12

Casă cu crîșmă

și dreptul de trafic și prăvălie

În o comună mare, din jurul Oraștiei, din cauze familiale se dă în arîndă pe 6—10 ani în condițiuni favorabile.

Circulație bună cu veni multumitoare.

Informații de administrație acestei foi. (1194) 3—

CAUT

un candidat de avocat.

Dr. Stefan Rozvany,

(1209) 2—2 avocat, Maros-Ilye.

Crîșmă și prăvălie

de vânzare numai cu 700 cor. Crîșma e provăzută cu mobilierul și aranjamentul lipsă, precum butoaie, sticlă, mășuri etc. Cuartir cu trei camere. (1197) 2—

În curte este fântână, pivniță mare, ghiștar și grajd.

Doritorii de a cumpăra acestea să se adreseze subscrișilor în termen de 3 săptămâni.

Lazar Iozset,

Felt, p. u. Orăștie—Szászváros

Dacă toate le-ai cercat

dacă în toate te-ai înșelat, atunci cumpără-ți o sticlă de

SPIRT SĂRAT „HUNGARIA”

singurul adevărat și singurul care la expoziția din Paris a câștigat cel mai mare premiu: „Grand Prix Paris”.

Vinzător principal:

CORNEL DEMETER,
apotecar în Orăștie.

Se capătă și în prăvăliile mixte și în toate farmaciile din țară.

(1150) 11—20